

Learoesoejkesje - duedtie

Dette er en sørsamisk oversettelse av den fastsatte læreplanteksten.
Læreplanen er fastsatt på bokmål.

Mieriedimmine vihtiestamme Maahtoedepartemeenteste 15.11.2019
Eksameneöörnege vihtiestamme Maahtoedepartemeenteste 29.06.2020

Faamosne 01.08.2020 raejeste

Faagen bijre

Faagen relevaanse jñh vihkeles aarvoeh

Duedtie lea vihkeles faage praktihkeles tjiehpiesvoetide, kreativiteetese jñh ussjedadtemasse visuelle jñh materijelle kultuvren bijjelen. Faage eatnemen iebnh jñh saemiej, arktiske aalkoeåålmegi, gellielaaketje daerpiesvoeth, buektemelastoem jñh aerpievuekien daajroem váaroeminie átna. Sjugniedimmieaavoe, goerehtimmielastoe jñh meatan árrodh jñh diedtem vaeltedh leah vihkeles aarvoeh seabradahkese jñh indivijdese. Faage edtja learoehkidie aarkebiejjien- jñh barkoejliedasse ryöjrehtidh mij krievenassh beaja innovasjovnen, praktihkeles tjiehpiesvoeti jñh maahtoen bijre kreatijve prosessine jñh maehdedh etihkeles jñh byjresevoerkes veeljemh darjodh. Laavenjostoe voenges kultuvre- jñh jlieminie edtja viehkiehtidh learohki kreatijve barkoem sjyöhtehke gyhtjelasside ektiedidh.

Gaajhkh faagh edtjeh viehkiehtidh lierehtimmien aarvoeváaromem realiseeredh. Faage edtja sjugneden prosessi tjírrh learoehkidie dirregh vedtedh visuellelaakan gaskesadtedh, dam ovnohkens dáastodh, ássjalommesh evtiedidh jñh meatan árrodh kultuvre- jñh seabradahkeevtiedimmesne. Barkoen tjírrh ovmesseie vætnoeaerpievuekiejgumie jñh tjeahpoevuekiejgumie jááhkesjimmiem jítse jñh mubpiej duedteste áádtje. Faage edtja viehkiehtidh guktie learohkh identiteetem, buektemelastoem jñh ektiedimmiem evtiedieh, jñh tsiehkien almetji jñh ovmesseie byjresi gaskem váajnoes darjodh. Gosse learohkh jítse kultuvresne jñh veljie visuelle jñh veartenevijries kultuvrearpine goerehtieh, dah ektie referaansemierieh jñh toleraansem kulturelle gellievoetese sjugniedieh. Learohkh edtjeh dáájrehtimmiem saemien jñh nöörjen tjeahpojne, hammojne jñh vætnojne áadtjodh. Daajroe jñh dáájrehtimmie tjeahpoe- jñh vætnoeaerpievuekiejgumie jñh immaterijelle kultuvrine váaromem vada kultuvrearpiem reeredh jñh guhkiebasse evtiedidh, jñh sijjen byjresh vaarjelidh. Learoesoejkesje lea viédtdihkie saemien aarvojne jñh saemien gielesne, kultuvresne jñh seabradahkejjeliedisnie.

Jarngbiehkieh

Vætnoetjehpiesvoeth / duedtieltjehpiesvoeth

Jarngbiehkie vætnoetjehpiesvoeth /duedtieltjehpiesvoeth sæjhta jiehtedh learohkh edtjeh maahtoen evtiedidh giétigumie vytnesjidh, praktihkeles tjiehpiesvoeth jñh vissjelesvoetem evtiedidh viehkine ovmesseie dirregh jñh materijaalh nuhtjedh. Learohkh edtjeh goerkesem evtiedidh materijaali jítsevoeti, funksjonaliteeten jñh vuekiej bijre jítse sjugneden barkoen tjírrh. Dah edtjeh garre, plastiske jñh myövvhkes materijaalh jñh digitaale dirregh nuhtjedh etihkeles, byjresevoerkes jñh jearsoeslaakan, abpe skuvletíjjen tjírrh.

Tjeahpoe- j̄ih hammoedimmieprosessh

Jarngbiehkie tjeahpoe- j̄ih hammoedimmieprosessh sæjhta jiehtedh learohkh edtjeh tjetskehkevoetem, kreativiteetem, heartoeh, sjugniedimmieaavoem, vissjelesvoetem evtiedidh, j̄ih maahtoem dåeriesmoerh loetedh. Jarngbiehkie leavloem beaja dovne ræhpas j̄ih kraanskoje prosesside, j̄ih silleste sillese prosessh gusnie evtiedimmie j̄ih innovasjovne leah ulmie.

Visuelle gaskesadteme

Jarngbiehkie visuelle gaskesadteme sæjhta jiehtedh learohkh edtjeh maehtedh lohkedh, guarkedh j̄ih nuhtjedh dam visuelle gielem. Daesnie evtiedimmie guvvedimmietjehpiesvoetijste eevre vihkele juktie maehtedh åssjalommesh, dååjrehtimmieh, dijrem j̄ih ektiedimmieh gaskesadtedh. Learohkh edtjeh maehtedh visuelle vierhkievierhtieh nuhtjedh voerkeslaakan j̄ih eksperimentereden guektiendimensjonaale, golmendimensjonaale j̄ih digitaale vuekiej tjirrh

Kultuvregoerkese

Jarngbiehkie kultuvregoerkese sæjhta jiehtedh learohkh edtjeh ektietijjen visuelle kultuvrem j̄ih kultuvreaerpiem ovmesseie veartenebielijste goerehtidh goh gaaltije dååjresidie j̄ih goh skraejrie j̄ijtsh sjugniedimmiebarkosne. Learohkh edtjeh vuesiehtimmieh dåastodh j̄ih ussjedadtedh guktie tjeahpoe, vætnoe j̄ih hammoedimmie vuesiehtieh j̄ih leah meatan kultuvrem, seabradahkeevtiedimmie j̄ih almetji identiteetem hammoedieh. Daajroe visuelle j̄ih materijelle kultuvren bijre vâaromem vada voerkes veeljemh vaeltedh goh utnije j̄ih meatanârroje, j̄ih j̄ijtse sjugniedimmiebarkosne.

Dåaresthfaageles teemah

Almetjehealsoe j̄ih jieledemaalveme

Faagesne duedtie dihte dåaresthfaageles teema almetjehealsoe j̄ih jieledemaalveme learohkh edtjeh maahtoem evtiedidh åssjaldahkeprosessh sjugniedidh, praktihkeles dåeriesmoerh loetedh j̄ih vissjelesvoetem evtiedidh gosse aarkebiejjien haestemh dåastoeh. Learohkh praktihkeles tjehpiesvoeth j̄ih maahtoem lierieh gyhtjelassh gihtjedh, lierieh haestemh aarkebiejjien dåastodh j̄ih nuepieh vuejnedh ovnohkens tsiehkine. Barkoe tjeahpojne j̄ih iebnigujmie j̄ih immaterijelle kultuvrine viehkehte learohki j̄ijtjeguvviem j̄ih ideniteeteevtiedimmie nænnoestidh, ektie referaansemierieh vada j̄ih mielem jieliedisnie sjugnede. Learohkh dirregh åadtjoeh mielh, åssjalommesh j̄ih domtesh goerehtidh, j̄ih maam joem buektedh ovmesseie formaatine j̄ih areenine.

Demokratije j̄ih meatanárrojevoete

Faagesne duedtie dáaresthfaageles teema demokratije j̄ih meatanárrojevoete edtja learoehkidie haestedh laejhtehtkslaakan tjeahpoen, hammoedimmien j̄ih immaterijelle kultuvren bijjelen ussjedadtedh j̄ih j̄ijtsh dáájresh, ássjaldahkh j̄ih mielh buektedh. Faage edtja duedtiedaajroeh aarebi boelviijste jáerhkedh ektietijjen perspektijvesne. Gaavnedimmiej tj̄irrh tjeahpojne j̄ih kultuvrine, j̄ih barkojne kreatijve j̄ih visuelle buektemevuekiejgumie learohkh maehtieh l̄ieredh j̄ijtsh seabradahkem toelhkstedh, meatan árrodh j̄ih jarkelidh.

Monnehke evtiedimmie

Faagesne duedtie dáaresthfaageles teema monnehke evtiedimmie learohkh edtjeh sjugneden barkoen tj̄irrh maetedh bueriedimmieh vuejnedh dorjesinie, j̄ih vielie monnehke jieledevuekieh goerehtidh báetijen aajkan. Learohkh edtjeh monnehke aerpievuekien daajroem praktiseeredh, gusnie iebnh eatnamistie veedtjeh j̄ih j̄ijtsh produksjovnesne nuhtjeh. Learohki dáájrehtimmie dávvoeminie, átnojne j̄ih orresistie átnojne iebnijste váaromem vada orresjugniedæmman. Barkosne teknologijine, iebnigumie j̄ih dorjeseevtiedimmie learohkh maehtieh sijjen voerkesvoetem lissiehtidh guktie eatneme almetjh baajnehte, j̄ih guktie almetji jieledevuekieh eatnemem j̄ih kljmmam baajnehte.

Vihkeles tjehpiesvoeth

Njaalmeldh tjehpiesvoeth

Njaalmeldh tjehpiesvoeth duedtesne lea maetedh soptsestedh j̄ih ussjedadtedh estetihkeles dáájresi j̄ih sjugneden prosessi bijjeli. Daate sæjhta jiehtedh faagebaakoeh j̄ih sj̄iere saemien baakoetj̄ierth nuhtjedh soptsestalleminie j̄ih njaalmeldh áehpiedehtieminie. Evtiedimmie njaalmeldh tjehpiesvoetijste lea maetedh aelkedh j̄ijtsh vihtesjimmiej j̄ih dáájresi bijre soptsestedh, j̄ih maetedh visuelle vierhkievierhtieh, duedtiem j̄ih tjeahpoe- j̄ih kultuvrehistovrijes referaansh buerkiestedh.

Maedtedh tjaeledh

Maedtedh tjaeledh duedtesne lea visuellelaakan gaskesadtedh viehkine saemien væhtah j̄ih symbovlh nuhtjedh. Edtja aaj guvviedimmiem j̄ih teekstem nuhtjedh goh buektemevuekieh gaajhkine boelhkine aktene sjugneden prosessesne, ássjalommesie raejeste, sjissah j̄ih barkoeguvvieh j̄ih dokumentasjovnen raajan. Edtja aaj maetedh teeksth j̄ih guvvieh ektesne nuhtjedh barkosne layoutine j̄ih jeatjah visuelle buektemevuekine, juktie domtesh, ássjaldahkh j̄ih mielh buektedh. Tjaelemeevtiedimmie faagesne lea maetedh aelkedh teeksth, væhtah j̄ih symbovlh tj̄aanghkan biejedh, goske aelhebe sjædta lohkedh, teekstem ássjelasse sj̄iehtedidh j̄ih kreatijvelaakan visuelle vierhkievierhtieh iktedidh.

Maehtedh lohkedh

Maehtedh lohkedh duedtesne lea maehtedh dam visuelle gielem lohkedh jñh guarkedh jñh maehtedh væhtah jñh symbovlh, tjaalehtjimmieh, klaerieh, hammoeh jñh möönsterh toelhkestidh. Maehtedh lohkedh lea aaj åtnoebihkedassh jñh jeatjah buerkiestimmieh toelhkestidh, juktie iebni jñtsevoeth guarkedh, guktie edtja dñrregh nuhtjedh jñh guktie barkoeprosessh juhtiemini. Lohkemeevtiedimmie faagesne lea aelkedh damtijidh jñh avkodadidh goske maahta laejhtehkslaakan ussjedattedh visuelle vierhkievierhtiej jñh kulturelle referaansi bijjeli.

Maehtedh ryöknedh

Maehtedh ryöknedidh duedtesne lea maehtedh aerpievuekien saemien möölemevuekieh, jeatjah möölemevuekieh jñh ryöknedimmievuekieh nuhtjedh. Lea aaj maehtedh geometrijen maadth-hammoeh nuhtjedh, möönsterigujmie stååkedidh jñh eksperimenteredh jñh perspektijveguvviedimmie nuhtjedh. Maehtedh ryöknedidh duedtesne lea aaj proporsjovnh jñh mietestahkem nuhtjedh sjugniedimmiebarkosne. Ryökneemevtiedimmie faagesne lea maehtedh aelkedh aktem vihties barkoevuekiem fulkedh goske maahta matematihkeles vuekieh dñrreginie nuhtjedh jñtse dåeriesmoereloetemisnie.

Digitaale tjiehpiesvoeth

Digitaale tjiehpiesvoeth duedtesne sæjhta jiehtedh digitaale dñrregh jñh medijh nuhtjedh goh skraejrie, pryöveme, dokumentasjovne jñh åehpiedehteme. Edtja aaj digitaale dñrregh jñh progammeeremem nuhtjedh kreatijve jñh sjugneden prosessine. Edtja aaj jñtse jñh mubpiej sjugneden barkoem dokumenteeredh naemhtie guktie aalkoereaktam jñh persovnevaarjelimmie krööhkeste. Daajroe njoelkedassi bijre aalkoereaktan jñh persovnevaarjelimmie bijre, gosse jñtse jñh mubpiej guvvieh, filmh jñh sjugneden barkoem nuhtjie, lea vihkeles gaajhkine daltesinie. Evtiedimmie digitaale tjiehpiesvoetijste faagesne lea aelkedh aelhie digitaale dñrregh mij medijh nuhtjedh, goske maahta jñtse digitaale dorjesh hammoedidh mah dååjresh sjugniedieh, jñh domtesh, åssjalommesh jñh mielh gaskesedtieh.

Maahtoelmieh jñh vuarjasjimmie

Maahtoelmie jñh vuarjasjimmie 2. daltese

Maahtoelmie 2. daltesen mænngan

Lierehtimmie ulmie lea learohke edtja maehtedh

- duedtievuekieh j̄ih gīetedirregh nuhtjedh gosse garre j̄ih myövkhkes īebnigujmie barka byjresevoerkes- j̄ih jearsoeslaakan.
- īebnh eatnamistie voengeste tjöönghkedh j̄ih aarvoem dejstie vueptiestidh, j̄ih dejtie j̄ijtse sjugniedimmiebarkosne nuhtjedh
- saemien tjeahpoem j̄ih jeatjah kulturelle vuekieh goerehtidh, j̄ih mubpiej åssjalommesh skraejrine nuhtjedh j̄ijtse visuelle soptsesinie
- hammojne, klaeriejgumie, jievkehtimmine j̄ih kontraastine eksperimenteeredh
- b̄ætijem aejkiem sov uvte vuejnedh j̄ih dam buerkiestidh guvviej j̄ih modelli tj̄irrh
- soejkesjidh j̄ih konstrueeredh eatnemeīebnine skraejrien mietie saemien j̄ih voenges bigkemevuekijste
- vuesiehtimmiem jallh v̄arhkoem darjodh viehkine digitaale d̄irregijstie

Jaabnan varjasjimmie

Jaabnan varjasjimmie edtja viehkiehtidh līeremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne duedtie vuesiehtieh j̄ih evtiedieh 1. j̄ih 2. daltesinie gosse duedtievuekieh j̄ih d̄irregh nuhtjeh tjöönghkedh j̄ih hammoedieh eatnemeīebnine j̄ih jeatjah īebnine. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse digitaale j̄ih visuelle mediji tj̄irrh soptsestieh, j̄ih d̄å̄jresi bijre tjeahposte, daevierijstie j̄ih ḡætijste soptsestellieh.

Lohkehtæjja edtja sj̄iehteladtedh guktie learohkh Leah meatan j̄ih līeremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoeh jeereldihkie daajedå̄jrehtimmieh åadtjoeh, meatan årrodh praktikheles goerehtimmesne j̄ih åssjalommes j̄ih d̄å̄jresh juekedh. Lohkehtæjja j̄ih learohkh edtijeh learohki evtiedimmien bijre duedtesne soptsestalledh. Learohkh edtijeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtijeh nuepiem åadtjodh baakoeh bīejedh d̄isse maam d̄å̄jroeh sijjeh buektiehtieh, j̄ih maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi. Lohkehtæjja edtja bīhkedidh dan gukniebasse līeremen bijre j̄ih līerehtimmiem sj̄iehteladtedh guktie learohkh maehtieh bīhkedassem nuhtjedh sov maahtoem evtiedidh soptsestidh guvviej tj̄irrh, īebnine hammoedidh j̄ih meatan årrodh j̄ijtse mīeligumie sjugneden prosessine.

Maahtoelmieh j̄ih varjasjimmie 4. daltese

Maahtoelmie 4. daltesen mænngan

Līerehtimmien ulmie lea learohke edtja maehtedh

- ovmessie vihkeles vuekiejgumie j̄ih gīetedirregigumie vytnesjidh, j̄ih saemien möölemevuekieh nuhtjedh
- goerehtidh guktie eatnemen īebni j̄ijtsevoeth nuhtjie duedtesne juktie daerpiesvoetide illedh, j̄ih aelhkie åtnoedaeverh darjodh

- ovmessie åssjalommes j̄ih nuepieh iebnine pryövedh mejtie gåarede orresistie nuhtjedh, j̄ih mubpide bievnedh guktie maakta eatnemem j̄ih byjresem vaarjelidh j̄ijtse aarkebiejjien
- tjeahpoe- j̄ih hammoedimmieprosessh tjirrehtidh viehkine skraejriem ohtsedh, nuepieh goerehtidh, veeljemh darjodh j̄ih j̄ijtse dorjesh darjodh
- hammoem j̄ih giengelem guvviedieh viehkine vierhkievierhtijste goh overlapping j̄ih unniedimmie
- toelhkestidh j̄ih soptsestalledh klaeriej, möönsteri, symbovli j̄ih vuekiej bijre saemien tjeahposte j̄ih duedteste, j̄ih dejgumie j̄ijtse sjugniedimmiebarkosne haarjanidh
- gellievoetem motijvine j̄ih visuelle vuekine goerehtidh saemien, nasjonaale j̄ih gaskenasjonaale tjeahpojne, j̄ih digitaale åehpiedehtemem darjodh
- låavthgætien jallh derhviegætien aerpievuekien sisnjelds struktuvrem goerehtidh, j̄ih maalem darjodh aktede bætijen aejkien sosijaale gaavnedimmiesijjeste
- j̄ijtse barkoem vuesiehtimmesne vuesiehtidh

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne duedtie 3. j̄ih 4. daltesisnie vuesiehtieh gosse duedtievuekieh pryövoeh, digitaale dirregh j̄ih visuelle vuekieh pryövoeh j̄ih Leah meatan sjugneden prosessine. Dah aaj maahtoem vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse soptsestellieh man bijre tjeahpoe, daeverh j̄ih gætieh soptsestieh, almetji ektiedimmien, identiteeten j̄ih daerpiesvoeten bijre.

Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh Leah meatan j̄ih lieremelastose skreejrehtidh jeereldihkie praktihkeles laavenjassi tjirrh j̄ih gosse learohkh j̄ijtsh barkoen bijre iebnigumie soptsestellieh. Lohkehtæjja j̄ih learohkh edtjeh learohki evtiedimmien bijre duedtesne soptsestalledh. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, j̄ih maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi, dovne prosessen j̄ih dorjesen bijre. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh j̄ih lierehtimmiem sjiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh sov maahtoem åssjalommesh evtiedidh, dåeriesmoerh iebnine loetedh, visuelle bievnedh j̄ih duedtien j̄ih kultuvrevuekiej bijre soptsestalledh.

Maahtoelmieh j̄ih vuarjasjimmie 7. daltese

Maahtoelmie 7. daltesen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja maehtedh

- gietedirregh j̄ih elektriheles dirregh nuhtjedh juktie myöv̄hkes j̄ih garre ieb̄nh gietedidh j̄ih laavkedh jearsoeslaakan j̄ih byjresevoerkes vuekien mietie
- goerehtidh guktie eatnemeieb̄ni j̄ijtsevoeth funksjonelle j̄ih estetihkeles duedtieaeverh hammoedieh, j̄ih ieb̄ni j̄ijtsevoeth nuhtjedh j̄ijtse sjugniedimmiebarkosne
- goerehtidh j̄ih eksperimenteeredh ieb̄nigujmie mah bæjjan sj̄idteme
- ieb̄nh ov̄messie daevierinie goerehtidh j̄ih vuarjasjidh funksjov̄nem, nænnoesvoetem j̄ih mejtie ḡåarede daevieridie d̄åvvodh j̄ih orresistie nuhtjedh.
- åtnoedaeverh vyt̄nesjidh viehkine ov̄messie strategijh d̄åeriesmoereloetemasse nuhtjedh j̄ih maehtedh saemien faagebaakoeh duedtieprosessen bījre nuhtjedh
- hammoem, skieriem j̄ih rommem guvviedidh viehkine vierhkievierhtijste goh kontraasth, yörhke, proporsjov̄nh j̄ih perspektijv̄h
- visuelle vierhkievierhtieh ov̄messie medijinie analyseeredh j̄ih sjyöhtehke teema tj̄ielkestidh guvviej jallh infografihken tj̄irrh
- goerehtidh j̄ih soptsestidh guktie duedtie, tjeahpoe j̄ih arkitektuvre aajmoeh, identiteetem j̄ih ektiedimmiem gaskesedtieh, j̄ih symbolihkem j̄ih klaerieh nuhtjedh domtesh j̄ih mielh buektedh j̄ijtse barkojne
- gelliesår̄ah̄ts vaarjoe- j̄ih duedtieaerpiev̄uekieh Saepmesne åehpiedehtedh j̄ih dorjesem darjodh skraejrine j̄ijtse kultuvreste
- goerehtidh guktie tjoeleraållah v̄åjnoeh kulturelle v̄uekine åv̄tesne j̄ih daelie, j̄ih visuelle v̄uekieh darjodh mah stereotypijh haestieh
- programmeeremem nuhtjedh interaktiviteetem j̄ih visuelle v̄uekieh sjugniedidh
- soejkesjidh, dokumenteeredh j̄ih åehpiedehtedh prosesh j̄ih dorjesh viehkine digitaale dirregijstie

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne v̄uesiehtieh j̄ih evtiedieh faagesne duedtesne 5., 6. j̄ih 7.b. daltesinie gosse ov̄messie kreatijve strategijh nuhtjeh, visuelle v̄uekieh j̄ih funksjov̄nelle loetemh sjugniedidh. Dah aaj maahtoem v̄uesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse meatan vuarjasjimmesne visuelle vierhkievierhtijste, kulturelle referaansijste, v̄ætnoekvaliteeteste j̄ih byjresemaj̄soste.

Lohkehtæjja edtja sj̄iehteladtedh guktie learohkh Leah meatan, j̄ih lieremelastose skreejrehtidh jeereldihkie praktihkeles laavenjassi tj̄irrh vierhkiesijjine, tj̄öönghkemen tj̄irrh ieb̄nijste j̄ih gosse learohkh åadtjoeh raeriestimmiejgujmie b̄åtedh jarkelimmide åtnosne j̄ih visuelle byjreskinie. Lohkehtæjja j̄ih learohkh edtjeh learohki evtiedimmien bījre duedtesne soptsestalledh. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoen mietie maam learohkh v̄uesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh bījedh dīsse maam d̄åjroeh sijjeh buektiehtieh, j̄ih maam buerebelaakan

buektiehtieh goh aarebi, dovne prosessen j̄ih dorjesen bijre. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh j̄ih lierehtimmiem s̄jiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh sov maahtoem evtiedidh kreatijve prosessine, byjresevoerkes åtnosne, duedtesne, visuelle gaskesadtemisnie j̄ih vuarjasjimmesne.

Maahtoelmieh j̄ih vuarjasjimmie 10. daltese

Maahtoelmie 10. daltesen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja maehdedh

- nuepieh duedtievuekiej j̄ih s̄jienteles teknologijen sisnjeli goerehtidh juktie garre, plastiske j̄ih myövrikes iebnh dāvvodh, gietedidh j̄ih laavkedh
- eatnemeiebnh tjöönghkedh j̄ih gietedidh, daejredh gusnie j̄ih gåessie edtja iebnide veedtjedh j̄ih iebnide maereleslaakan nuhtjedh
- vuarjasjidh man nænnoes ovmessie iebnh Leah, j̄ih mejtie gåarede dejtie dāvvodh, orresistie hammoedidh j̄ih orresistie nuhtjedh, j̄ih ovmessie dirregh j̄ih iebnh maereleslaakan j̄ih byjresevoerkes vuekien mietie nuhtjedh
- s̄illi s̄illi hammoedimmieprosessh nuhtjedh juktie vytnesjidh j̄ih maehdedh saemien faagebakoeh barkosne nuhtjedh
- hammoem visualiseeredh viehkine gieteguvvijste, barkoeguvvijste, maallijste j̄ih digitaale dirregijste
- tjaalehtjimmie aktede aerpieveukien duedtiedorjesistie analyseeredh j̄ih ovmessie visuelle vuekiejgumie haarjanidh aktene t̄jehpeles prosesnesne
- ussjedadtedh guktie immaterijelle kultuvreaerpie v̄ååjnesasse b̄åata duedtesne, j̄ih kulturelle referaansigumie eksperimenteredh j̄ijtse sjugniedimmiebarkosne
- goerehtidh guktie identiteete j̄ih s̄ijieektiedimmie v̄ååjnesasse b̄åatieh arkitektuvresne j̄ih daevierisnie, j̄ih arkitektovneles maallh hammoedidh mah ovmessie daerpiesvoeth j̄ih iedtj̄h gorredieh
- goerehtidh guktie digitaale dirregh j̄ih orre teknologije maehtieh nuepieh vedtedh gaskesadtemevuekide j̄ih d̄ååjresidie sjugneden prosessine j̄ih dorjesinie
- aktem visuelle buektemevuekiem j̄ih/jallh duedtievuekiem veelebe goerehtidh, nuepieh goerehtidh praktihkeles sjugniedimmiebarkoen t̄jirrh, j̄ih veeljemem åehpiedehtedh åssjalommesen raejeste gaervies illedahken raajan
- goerehtidh guktie saemien t̄jehpoe haasta, j̄ih t̄jehpoevuekieh sjugniedidh mah t̄joevkesem biejjeh haestiemidie j̄ijtse ektietijjen

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie faagesne duedtie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne duedtie vuesiehtieh j̄ih evtiedieh 8., 9. j̄ih 10. daltesisnie gosse ovmessie kreatijve strategijh j̄ih praktikheles d̄aeriesmoereloetemem nuhtjeh barkosne visualiseereminie j̄ih digitaale d̄irregigujmie. Aaj gosse byjresevoerkes åtnoen, visuelle vierhkievierhtiej, kulturelle referaansi j̄ih duedtiekvaliteeten bijjeli ussjededtieh.

Lohkehtæjja edtja s̄jiehteladtedh guktie learohkh Leah meatan j̄ih lieremelastose skreejrehtidh jeereldihkie laavenjassi tj̄irrh gosse learohkh åadtjoeh tjoevkesem biejedh haestiemidie ektietijjen, sjugneden prosessi tj̄irrh. Lohkehtæjja j̄ih learohkh edtjeh learohki evtiedimmien bijre duedtesne soptsestalledh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam d̄åjroeh sijjeh buektiehtieh, j̄ih maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi, dovne prosessen j̄ih dorjesen bijre. Lohkehtæjja edtja dan gukniebasse lieremen bijre bihkedidh j̄ih lierehtimmiem s̄jiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh sov maahtoem evtiedidh duedtesne, kreatijve prosessine, visuelle gaskesadtemisnie j̄ih vuarjasjimmesne j̄ih ussjedadtemisnie visuelle j̄ih materijelle kultuvren bijjelen.

Galhkuvevuvarjasjimmie

Galhkuvevuvarjasjimmie edtja dam tj̄aenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke duedtesne åtna gosse lierehtimmiem galhkoeh 10. daltesen mænngan. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh j̄ih s̄jiehteladtedh guktie learohkh åadtjoeh sijjen maahtoem vuesiehtidh joekehtslaakan, mesnie goerkese, ussjedadteme j̄ih laejhtehks ussjedimmie, ovmessie ektiedimmine. Lohkehtæjja edtja karakterem duadtan biejedh dan vytnesjimmiemahtoem mietie maam learohke vuesehte ovmessie iebnine, åtnoen tj̄irrh kreatijve strategijjste j̄ih maahtoen tj̄irrh åssjalommesh visualiseeredh. Aaj guktie learohke estetihkeles vuekiej, kulturelle referaansi, funksjovnen j̄ih nænnoesvoeten bijjeli ussjedadta j̄ijtse j̄ih mubpiej barkojne.

Vuarjasjimmieöörnege

Galhkuvevuvarjasjimmie

10. daltese jallh d̄ihthe daltese learohke faagem orreje: Learohkh edtjeh aktem galhkuvekarakterem utnedh.

Eksamene learoehkidie

10. daltese jallh dihte daltese learohke faagem orreje: Learohke ij eksamenem utnieh.

Eksamene privatistide

10. daltese jallh dihte daltese learohke faagem orreje: Ij leah privatisteöörnege faagesne.